

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-09-11

Vår referens

Vivianne Majoros Wastrell
Utredningssekreterare
vivianne.majoroswastrell@malmo.se

Remiss angående Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism

FSKF-2025-8235

Sammanfattning

Stadskontoret har tagit fram ett förslag till *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism*. Planen ska enligt förslaget följa samma struktur som *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism*. Båda planerna ska gälla under samma period, det vill säga 2026–2029. Nämnder och helägda bolag är ombedda att kommentera förslaget utifrån fem frågeställningar.

Förslag till beslut

1. Förskolenämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 20250623 Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism
- Aktuell remissversion 250623 Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism
- Protokollsutdrag KSAU 250623 §339 Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism nu fråga om remiss
- G-Tjänsteskrivelse Förskolenämnden 250924 Remiss angående Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism
- Förslag till yttrande över Remiss angående Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism

Beslutsplanering

Ordförandeberedning FSKN 2025-09-15
Förskolenämnden 2025-09-24

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade i juni 2024 att anta *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* (§128). Sedan *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* (STK-2022-1456) varit ute på remiss framgår det att båda planernas grundstruktur behöver förtydligas och följa samma struktur. I samband med revideringen vill stadskontoret även utveckla planerna i enlighet med Riktlinjer för Malmö stads styrdokument (STK-2014-1004).

Stadskontoret har därför tagit fram ett nytt förslag till *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism*. Förslaget är att den reviderade versionen av planen ska gälla under åren 2026–2029.

Utifrån behov som påtalats under remissrundan i relation till *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism*, förslår stadskontoret flertalet förändringar. Förändringarna gäller följande områden:

- Förtydligad struktur för ansvarsfördelning
- Förtydligad målstruktur
- Krav på framtagande av nämndspecifika handlingsplaner
- Reviderad uppföljningsstruktur
- Förtydligad koppling till Policy för mänskliga rättigheter
- Förändrad giltighetstid

Stadskontoret önskar förskolenämndens yttranden avseende det reviderade förslaget till *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* genom följande fem frågeställningar.

1. Hur ställer sig er nämnd/bolag till föreslagen förändring av ansvars- och målstruktur?

Förslaget innebär att kommande plan följer målstrukturen för kommunala handlingsplaner. De tidigare strategiska arbetsområdena ersätts av inriktningsmål och resultatmål, vilka varje nämnd är ansvarig för att identifiera och uppfylla genom framtagna nämndspecifika handlingsplaner. Förskoleförvaltningen är positiv till att handlingsplanen enligt det reviderade förslaget följer den kommunala målstrukturen.

2. Hur ställer sig er nämnd/bolag till förslaget om att nämnder och helägda kommunala bolag ska ta fram en handlingsplan för arbetet?

I tidigare yttranden gällande förslag till *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* och *Plan för arbetet mot islamofobi och antimuslimsk rasism* instämmer förskoleförvaltningen i behovet av ett strategiskt arbete gällande rasismerna i fråga. Förskoleförvaltningen påtalar samtidigt att arbetet redan ryms inom förskolans grunduppdrag så som det är

formulerat i nationella styrdokument, då förskolans uppdrag innefattar att arbeta för mänskliga rättigheter, mot rasism och alla diskrimineringsgrunder integrerat.

Ytterligare styrning i form av *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* riskerar att ta fokus från och begränsa förutsättningarna av det samlade arbete som sker i, och följs upp inom, befintliga systematiska kvalitetsprocesser kopplade till området. En ökad detaljstyrning på vissa separata områden kan riskera att förminska kraften i det övergripande arbetet med mänskliga rättigheter samt värdegrundsuppdraget.

Utifrån ovan beskrivning bedömer förskoleförvaltningen att den kommunala styrningen av arbetet med mänskliga rättigheter, i detta fall arbetet mot afrofobi och antisvart rasism, medför ökat administrativt arbete och därmed kostnader, eftersom arbetet redan bedrivs systematiskt utifrån förskolans grunduppdrag i nationella styrdokument. Det bedöms även påverka både förskolorna och förvaltningens stödfunktioner i och med kraven på att producera, implementera och följa upp ett flertal områden genom olika kommunala handlingsplaner som ska hanteras utanför förskoleförvaltningens ordinarie uppföljnings- och planeringsprocesser.

3. Hur ser er nämnd/bolag på föreslagen uppföljningsstruktur för arbetet?

År 2026 ska samtliga nämnder och kommunala bolag ha antagit en nämndspecifik handlingsplan. Varje handlingsplan ska gälla under hela planens giltighetstid och ska baseras på planens inriktningsmål och resultatmål samt anpassas till verksamhetsuppdrag. Nästkommande två år (2027–2028) genomförs årliga uppföljningar i relation till inriktningsmålen och 2029 sker en sammanfattande uppföljning. Förskoleförvaltningen bedömer att det är ett rimligt upplägg av uppföljningsstrukturen.

I förslaget föreslår stadskontoret att uppföljning av arbetet ska genomföras årligen, men utanför stadens ordinarie uppföljningsprocess. Uppföljningen ska ske separat, men planeras i tidsmässig anslutning till den ordinarie uppföljningsprocessen.

Förskoleförvaltningen gör bedömningen att en separat uppföljning utanför förskoleförvaltningens ordinarie systematiska kvalitetsarbete innebär ökat administrativt arbete och därmed kostnader, eftersom arbetet redan bedrivs systematiskt utifrån förskolans grunduppdrag i nationella styrdokument.

Om uppföljningen av *Plan för arbetet mot afrofobi och antisvart rasism* ska ske separat är det enligt förskoleförvaltningen önskvärt att det sker i befintliga system, och då med en för alla nämnder och bolag gemensamt framtagna mall för uppföljning.

4. Har er nämnd/bolag några andra synpunkter som ni vill lyfta?

Förskoleförvaltningen önskar åter igen framföra behovet av att ta ett samlat grepp i arbetet med mänskliga rättigheter och rasism. Därför vore det önskvärt med en samlad plan som behandlar frågan om rasism som en helhet i linje med nationell *Handlingsplan mot rasism och hatbrott*.

Förskoleförvaltningen bejakar att Pedagogisk inspiration (PI) tilldelas medel för att förstärka arbetet med mänskliga rättigheter men vill poängtera att det är av vikt att stödet utformas för arbete riktat mot alla skolformer, så att insatser även kommer förskolan till del.

Planen beskrivs vara ett förtydligande och en förstärkning av det arbete som redan styrs av policyn för mänskliga rättigheter. Förskoleförvaltningen anser att inriktningsmål 3 och 4 i föreslagna plan är generellt hållna och överlappar de mål som finns framskrivna i policyn för mänskliga rättigheter. Detta kan medföra en svårighet att omsätta planen för de specifika grupper i förhållande till policyn som planen riktar sig till.

5. Hur bedömer er nämnd/bolag möjligheten att bidra i arbetet utifrån föreslagen plan?

Förskolan har en avgörande betydelse för arbetet med mänskliga rättigheter, inklusive arbetet mot rasism, under förutsättning att förskolan tilldelas rätt förutsättningar. Förskoleförvaltningen har konstaterat att personalens utbildning och kompetensnivå är avgörande för att förskolorna ska kunna tillhandahålla en likvärdig utbildning av god kvalitet.

Kompetensförsörjningen i kommunens förskolor är sedan flera år ett prioriterat arbete för att ge alla barn en utbildning som är anpassad efter deras behov. Tillgången till kompetens i förskolan men även rektors förutsättningar att i samarbete med det nära ledningsstödet och tillsammans med alla medarbetare ta helhetsansvar för realiserandet av läroplansuppdraget, är avgörande för utvecklingen av verksamhetens kvalitet och därmed även arbetet med frågor som rör mänskliga rättigheter.

Ansvariga

Linda Abrahamsson Avdelningschef
Serene Rosberg Förvaltningschef